

Norsk når vi kan, engelsk når vi må

Språkdebatter er ikke noe nytt i norske medier. Nytt er det imidlertid at det ikke er nynorsk kontra riksmål eller samnorsk som er hovedtema. Det som nå opptar både språkforskere og andre er hvordan internasjonaliseringen, og dermed den engelske påvirkningen av språket, kan føre til at så vel fagspråk som andre såkalte domenespråk innen for eksempel teknologiutvikling, næringsliv, underholdning, forskning og utdanning står i fare for å forvitte.

At engelsk er nødvendig når forskere skal publisere eller diskutere sin forskning internasjonalt, er det vel ingen uenighet om. Det man kunne ønske, er en større bevissthet omkring det å ta vare på og utvikle også det egne norske vitenskaps- og fagspråket. Det gir for eksempel svært dårlig signaleffekt når Stortinget, samtidig som man arbeider for å legge forholdene til rette for forskning og høyere utdanning, for en tid siden fjernet en lovparagraf i universitets- og høyskoleloven om at undervisningen til vanlig skal foregå på norsk. Dermed gir storting og regjering nærmest klarsignal for engelsk som fremtidig arbeidsspråk innenfor høyere utdanning, noe som vil få konsekvenser både for norsk som vitenskaps- og fagspråk, og i neste omgang også vil påvirke norsk språk og kultur. I land som det er naturlig å sammenligne seg med, for eksempel Finland, Sverige og Danmark, men også i andre land i Europa, er man på en helt annen måte opptatt av å sikre sitt eget morsmål og

å utvikle det som vitenskaps- og opplæringsspråk parallelt med engelsk (se kronikkartikkel av Jan Olav Fretland på side 414). Her har både Utdannings- og forskningsdepartementet og Kulturdepartementet et særlig ansvar.

Det skjer imidlertid noe også her i landet. I fjor høst nedsatte Norsk språkråd en gruppe som skal utforme et strategidokument for norsk språkpolitikk, med mandat å drøfte utfordringene og sette opp mål for den nasjonale språkpolitikken. Dokumentet, som skal være ferdig til høsten, vil bli presentert på Språkrådets 2005-konferanse i oktober, og det blir spennende å se hva gruppen kommer frem til. For hvis man tar utgangspunkt i at norsk skal bevares som språk, og det mener vel de fleste, er det viktig at det ikke blir redusert til et muntlig hverdagsspråk, uten de mange viktige nyanser. Jo færre arenaer et språk brukes på, jo større er faren for at det forvitrer. Her kommer også fagterminologien inn, den er med på å gjøre norsk til et totalspråk. Det setter krav til oss både som enkeltpersoner og som faggruppe, ikke minst fordi tannleger er en yrkesgruppe med høy prestisje, og det vi gjør, også språklig, har en signaleffekt. Kanskje kan det rett å slett gjøres så enkelt som i slagordet fra en språkkonferanse: «Norsk når vi kan, engelsk når vi må»?

Gudrun Sangnes

Foto: Heidi Asdahl
Design: Mike Mills.

Redaktør:
Gudrun Sangnes

Journalist:
Ellen Beate Dyvi

Redaksjonssekretær:
Kristin Aksnes

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl
Tor E. Torbjørnsen
Anne Berit Utkilen

ABONNEMENT
Abonnementspris for ikke medlemmer
og andre abonnenter kr 1225,-
Bestilles i NTFs sekretariat.

ANNONSER
Henv. markeds konsulent Eirik Andreassen,
NTFs sekretariat

TELEFON OG ADRESSE
Frederik Stangs gate 20,
postboks 3063 Elisenberg, 0207 Oslo
Tlf. 22 54 74 00, faks 22 55 11 09
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
<http://www.tannlegetidende.no>

UTGIVER
Den norske tannlegeforening,
www.tannlegeforeningen.no
E-post: tannlegeforeningen@tannlegeforeningen.no

ISSN 0029-2303
Opplag: 5 500
15 nummer per år
Parallellpublisering og trykk: PDC Tangen
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforeningens offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.